

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ศึกษา ณ จุดเวลาใดเวลาหนึ่ง (Cross-Sectional Study) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ความรู้ พฤติกรรมและผลกระทบจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชตำบลบึงบอน อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ เก็บตัวอย่างโดยใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 คน และตรวจวัดปริมาณเอนไซม์โคลิโนเอสเตอเรส ด้วยชุดตรวจวัดอย่างง่าย ดำเนินการเก็บข้อมูลในฤดูเพาะปลูกหอมแดง ปี พ.ศ. 2552 ระหว่างเดือนธันวาคม 2551 – เดือนมีนาคม 2552 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 57.5 อายุระหว่าง 41 – 60 ปี ร้อยละ 64.9 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนปลูกหอมแดง มีการปลูกพริกและกระเทียมหลังจากเก็บเกี่ยวหอมแดงร้อยละ 80.5 และ 42.9 ตามลำดับ รายได้จากการเพาะปลูกต่อหนึ่งฤดูกาล ส่วนใหญ่ร้อยละ 21.9 มีรายได้ 40,000 – 50,000 บาท การรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ส่วนใหญ่ร้อยละ 69.3 ได้รับข้อมูลจากร้านค้า ค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ย 1,000 บาทต่อไร่ และค่าจ้างฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืชเฉลี่ย 400 บาทต่อไร่ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 65.9 มีการนำสารสกัดจากสะเดา และจุลินทรีย์ อี เอ็ม (Effective Microorganisms) มาใช้แทนสารเคมีกำจัดศัตรูพืชบางส่วน เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ยกเว้นการรับรู้ถึงแถบสีแสดงความเป็นพิษของสารเคมีกำจัดศัตรูพืช มีเพียงร้อยละ 36.1 ที่มีการรับรู้ถูกต้อง การใช้อุปกรณ์ในการป้องกันอันตรายส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ผ้าขาวม้าแทนหมวก และหน้ากากปิดปาก สวมเสื้อแขนยาว ในฤดูเพาะปลูก ปี พ.ศ. 2551 และ พ.ศ. 2552 พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 31.2 และ 22 เคยมีอาการผื่นปกติหรือเจ็บป่วยที่มีสาเหตุเนื่องจากการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช โดยอาการที่พบประกอบด้วย ผื่นคัน คลื่นไส้ วิงเวียน แสบตา ตาพร่ามัว แน่นหน้าอกและใจสั่น ผลการตรวจวัดปริมาณเอนไซม์โคลิโนเอสเตอเรส พบว่า ร้อยละ 24.4 มีระดับเอนไซม์โคลิโนเอสเตอเรสอยู่ในระดับปกติ ร้อยละ 37.1 อยู่ในเกณฑ์ปลอดภัย ร้อยละ 27.3 อยู่ในระดับมีความเสี่ยง และร้อยละ 11.2 อยู่ในระดับไม่ปลอดภัย

This descriptive cross-sectional study aimed to examine current situation, knowledge, practices and health impacts of pesticide use on onion growing farmers in Buengbon Sub-district, Yangchumnoy District, Sisaket Province. The 205 sampling farmers were investigated using structured questionnaire and choline esterase enzyme test kit. The study conducted during the year 2009 harvesting season, December 2008 and March 2009. Most of studied farmers (57.5 %) were 41-60 year-old and 64.9 % of them graduated at primary school.

The results showed all of the farmers growing onion and later, 80.5% and 42.9% of them grew chili and garlic, respectively. Most farmers (21.9%) gained income for per seasonal cultivation 40,000-50,000 Baht. The information about pesticide use, 69.3% of farmers got from the agricultural retail shop. The average expenditures for pesticide and labor spraying cost were 1,000 and 400 Baht/Rai, respectively. There were 65.9% of the farmers occasionally used neem tree extracted liquid and effective microorganisms. Most have known about good practices on pesticide use, except recognition of color of the toxic sign on pesticide bottle, only 36.1% of them had that correct understanding. The main personal protective equipments used during their spraying were head clothing, instead of hat, mask and shirt. During the year 2008 and 2009 harvesting seasons, there were 31.2% and 22% of studied farmers had symptoms related to pesticide poisoning; including urticaria, nausea, dizziness, eye-irritation, blurred vision, chest pain and tachycardia. The results of serum choline esterase enzyme test showed 24.4% of farmers were normal, 37.1% were at safe level, 27.3% were at risky level and 11.2% were at unsafe level.